ڕەوشی عاشق و شیعر و مەعشووق لای تاهیر بەگی جاف

ئەکرەمی میهرداد
(سلێمانی)

خۆزگە ئەوەی لەناو دڵدایە لەسەر لێوانیش بوایە، کە میهری شیعرە نەوتراو و نەنووسراوەکانە، بریا ئومێد و غەمی ڕۆژانی ئاییندەمان دەزانی کە پرسە نەزانراوەکان دێنە دیدارمان، ئەو کاتەی ئازار و هیوا فێرمان دەکەن کە شیعر خەمێکی کاتی و خۆشییەکی کاتی ئاسوودەیی هێنەرە لە زەریای مەزنی ژیاندا، یان وەک شاعیری گەورەی فارس ئەحمەدی شاملو بزانین کە «شیعر ئازادی و ڕزگارییە، ئەو گومانەیە کە سەرئەنجام دەگاتە کەناری دڵنیایی» (١) و هەر شیعریش فێرمان دەکات دیدار و ژوانی شەپۆل و کەناریش کورت خایانن و ئاکامیان دابڕانە، چۆن بزانین و کێ دەتوانێ بڵێت کە ژیان شیعرە نەنووسراو و نەگوتراوەکانە، یان هەروەک فرووغی فەرووخزاد دەڵێ «شیعر لە ڕەسەندا بەشێکە لە ژیان و هەرگیز ناتوانێ لە ژیان و دەرەوەی بازنەی هەژموونی ئەو کاریگەرییانە جودا بێت کە ژیانی مرۆڤ دیاری دەکەن» (٢)

پێوەندی نێوان لێکۆڵینەوە و شیعری تاهیربەگی جاف لە ڕەوشێکی ئەوینداری، یان عاشقانەدا دەژی، بەڵام ئەم پێوەندییە ئەوینییە بە شێوە ئاسایی و نەریتییەکەی نییە، بەڵکو بە شێوە سۆفیزمەکەیە. تەسەوف دەزانێ کە دیدار و ژوانی عاشق و مەعشووق بەردەوام نییە، بەڵکو لە دابڕاندا هەمیشە چاو و دڵمان لە بیر و لە هەولی ژوان و دیداردایە، لەو ژوان و دیدارەشدا دیسان دابڕان دەچنینەوە، یان دەبێتە چارەنووس. خۆشەویستی سۆفیانە لەبەر ئەوەی بە چاو و مێشکی دڵخواز و کەماڵەوە لە ئەویندار دەڕوانێ، بۆیە هەمیشە لەنێوان هیوا و ژوان ئاکامی دابڕاندا ژیان بەسەر دەبات، چونکە دڵدار سەرئەنجام بۆی دەردەکەوێت کە دڵبەر تەواوی ئەو هیوا و خۆزگانەی تێدا پەیدا نابێت کە ئەم لە خەیاڵ و وێنای خۆیدا ژیانی پێوە بەسەربردووە، بەڵام چار نییە، یان جوانترین و شەنگترین هیوا و ئامانجیش هەر هەوڵ و تێکۆشانە بۆ ژوان و بەیەک گەیشتنی دڵبەر. ژیانی ئەویندار لە تەسەوف و شیعردا هەمیشە لەنێوان (وصل) و (فصل)دایەو لە هەموو فەصڵێکدا لەبیر و هیوای وەصڵدا ئەو ژیانە بەسەر دەچێت و لە هەموو وەصڵێکیشدا ئاکامی دابڕان و فەصڵ دەبێتە ئەنجام.

پێوەندی نێوان لێکۆڵینەوەی (عاشق) لەگەڵ شیعری (مەعشووق) ژیان و پێوندییەکی ئەوینداریيە، بەشێوە سوریالی و سۆفیزمەکە، یان میتود و هیوای لێکۆڵینەوە بۆ ناسینی شیعر و خۆشەویستی شیعر هەمیشە لە ژوان و دابڕاندایە. لێکۆڵینەوە بە چاوی دڵخواز و کەماڵەوە دەچێتە دیدار و ژوانی شیعر، شیعریش بە هونەر و عیشوە و جوانییەکانی هەمیشە لێکۆڵینەوە مەست دەکات.

تایەر بەگی جاف

***

ئەم پێشەکییە دەتوانێ ڕوانگە، یان میتودی لێکۆڵینەوە بێت بۆ شیعری زۆربەی شاعیرانی کورد، بەڵام لە دیدار و ئامادەیی شیعری تاهیر بەگی جافدا دەبێت پێوەر، یان ڕوانگەیەکی دیکەی جوانناسی و ئەدەبی بۆ ناسینی شیعری ئەو بناسین کە ئەویش ئەوەیە: تاهیر بەگ وێڕای جوانناسی و شیعرناسی لە دیدار و ژوان و وەسفی دڵبەر و هەر شتێکی دیکە کە شیعری بۆ نووسیوە، سەرەڕای شەیدایی و پابەندی خۆی بە یار و نیشتمان و هەر شتێکی دیکە بە شیعر نەخشاندوونی، بەڵام ئەوەی لەبیر ناچێت کە خۆی شاعیرێکی هۆشیار و عاشقێکی زانا و مەردی مەیدان و دڵپەرێشانە. منیش بۆیە ناوونیشانی باسەکەم کردووە بە ڕەوشی عاشق و شیعر و مەعشووق، بۆ ئەوەی ئەوە بەیان بکەم کە شیعر وێڕای ئەوەی کایەی پێوەندی نێوان عاشق و مەعشووقە، یان هەروەک نۆڤالیس دەڵێ: (عیشق خامۆشە، تەنیا شیعر دەتوانێ بیهێنێتە دواندن» (۳) ئەوەش بڵێم کە تاهیربەگی شاعیر هەمیشە لە ڕەوشی وتندایە و هەست و بیر و هونەر و تواناییەکانی خۆی لە بەرانبەر مەعشووق و هەر شتێکی تردا بەراورد دەکات و بەمەش دەبێتە یەکێک لەو شاعیرانەی کە ڕاستەوخۆ لە شیعرەکانییەوە باشتر دەیناسین.

فەلەک زانی کە دەشکێ ڕەونەقی بازاڕی مانگ و خۆر
شکاندی پەنجەکەم تا من نەنووسم وەسفی ڕوخساری

یان لە وەڵامی مەحموود پاشای جافی باوکیدا کە دەیەوێت بیکاتە حاکمی شارەزوور، بەم شێوەیە دەنووسێ:

من ڕەزا نابم بە نانی گەندومی ئادەم فەریب
تۆ ئومێدی کوورەخانەی نانەوا خانم ئەگەر
من لە شاهی خاوەن فێڵ و عەلەم پەروام نییە
تۆ بەژێر دەستی پیادە و ئەسپەوە ماتم ئەکەی

یان لەبەرانبەر یار و وەسفی مەعشووقدا دەڵێ:

هەرکەسێ هات و بە تیری غەمزەکەت سەد پارە بوو
کەس نییە وەک من حەریفت، مەردی مەیدانم وەرە
دیدە مەستی شۆخ و شەنگی نازەنینەی شارەزوور
دڵ ڕفێنی جەمعی عالەم، کەبکی کوهانم وەرە

هەستی عاشقانە و کارکردنی زمان و شیعر

زماننناسان بۆ هەندێک لە کارکردە هونەرییەکان، خۆیان هاوکاری لە شتێکی نادیار وەردەگرن کە بەو شتە دەڵێن هەستی زمانی، لەم هەستەشدا و بۆ شێوەسازکردنی ئاماژەکان، تەنیا پێویستمان بەیەک شتی دیکە هەیە، کە ئەویش هەستی عاشقانەیە، لەم کاریگەرییەی زمان و شیعر و شێوەسازکردنی ئاماژەکانی هەستی عاشقانە گرنگ لەوەدا نییە کە دەرکەوتنی تێکستی شیعری لە شوێنێک پڕ ڕەنگ و لە شوێنێکی تر کەمڕەنگ بێت، زۆرجار هەموو دێڕەکان نانووسرێن. هەندێک لە ئاماژەکان لەیاد نامێنن، سەرئەنجام مەرج نییە کە هەموو پایەکانی تێکستی شیعری و هەستی عاشقانە لەگەڵ کارکردنی زمان و شیعردا، بەتەواوی یەک بگرنەوە و ئەمانیش وەک عاشق و مەعشووق هەمیشە لە ژوان و دابڕان، یان لە وەصڵ و فەصڵدان.

دەڵێی تۆراوە قیبلەی عاشقانت
کە ئەمڕۆ کەج بووە میحرابی ئەبرووت
وەک مەرجانی ئاڵە ڕەنگی ئەشکم
لەناو ڕوخساری لەعل و لێوی یاقووت
مەکە مەنعم لە شەهدی لێوی ئاڵت
دەزانی خۆ کە کەس ناژی بەبێ قووت
عەجەب سیرڕێ لە ئەبرۆتا بەیانە
موخالیف پێکەوە هەم تاق و هەم جووت
وەرە (تاهیر) مەبەستە دڵ بە دونیا
بە زاهیر جوان و باتین پیر و فەرتووت

وێنای خەیاڵی بۆ هەستی عاشقانە دەتوانێ چی بکات

و چی بڵێ، لەکاتێکدا هەموو پەیڤ و شیعرەکانی عاشق لێوانلێوون، یان بە هیوا و ئارەزووی دیدار تەنراون، هەستی ناخۆشی دابڕان، تێکستی وێنایی و دەربڕینی ئەو هەستانەیە کە لەهەموو دیاردە و یادەوەری و شتەکانی مەعشووقەوە دەبنە پەیڤ و شیعر. شاعیری عاشق هەموو شتەکانی مەعشووق و یاد و خۆشی و ناخۆشییەکانی دەکاتە شیعر و زۆرجار هەرچی بە زماندا بێت دەینووسێ. شاعیری عاشق کاری بەوە نییە کە هەندێک پەیڤ و شیعری لە ئاستی شایستەیی ئەودا نییە و ئەو دەتوانێ لەوانەش جوانتر و باشتر بنووسێ، بەڵکو هەندێک جار تەنیا ئامانج و هیوای ئەوەیە کە بۆ یار و مەحبووب بنووسێ و لەو جەنجاڵی و بێ بەشی و هەستە شاراوانەی دەروونی ڕزگاری بێ و بیانکاتە پەیڤی شیعری، یان مەبەستی ئەوەی نییە وەک کەس و شاعیرێکی بە فەرهەنگ دەربکەوێ، یان لە ئاستی خۆی کەم نەکاتەوە، بەش نەخاتە شوێنی گشت، هەموو ئەوەی کە ئەو دەیزانێ، یان دەیکا و بە مێشکیدا تێدەپەڕێ لە هەندێک ساتدا ئەوەیە کە سەردەمێک پێیان وتووە عیشقی سەودایی و دێوانەیی، یان وڕێنەی عاشقانە.

شەماڵ یار نەدیت، شەماڵ یار نەدیت؟
وەختێ تۆ ئاوای، دیدەی یار نەدیت؟
دڵدار دڵبەر، ستەمکار نەدیت؟
ئاهووی خوتەنی وەش ڕەفتار نەدیت؟
ئەو پەنجەی قرمز، حەنایی نەدیت؟
ئەو نووری دیدەی، بینایی نەدیت؟
لیمۆی نەورەسەی مەمانیش نەدیت؟
ئەبرۆی سەیف ئاسای کەمانیش نەدیت؟
شاباز مەریوان، هەڵۆ خۆ نەدیت؟
نازدار خێڵان، فیتنە جو نەدیت؟

بەڵام زۆربەی جارەکان تاهیر بەگ هەست و بیر و نەخشی خوێندەواری و زانایی و شارەزایی لە شیعر و خوێندەواریدا بەسەر هەستی عاشقانە و سەودایی و دێوانەیی عیشقدا زاڵ دەبێ و وەک کەسێکی بڕوا بە خۆ و خاوەن کەسایەتی و شایستەی زۆربەی شتەکان دەردەکەوێت و لە زۆربەی شیعرەکانیشدا سەرەڕای ئەوەی دڵ پەرێشانە و سەودا و دێوانەیە، بەڵام هەر خۆی مەردی مەیدان و شارەزا و زانا و شاعیرە، ئەمەش ڕەنگ بێت، یەکێک بێت لە تایبەتمەندی و ناوازەیی ئەو لە شیعردا.

سووتاو و بریندارم و سەودایی و مەستم
بەو پەرچەم و ئەگریجە و بەو چاوە خومارە
ئەو خاڵە لەسەر لێوتە جانا، چییە فەرموو؟
جێی ماچی لەبی «تاهیرە» نیشانەیی پارە.
گا دەگریەم گا دەسووتێم کاروبارم زارییە
زێوەری تاجی غەریبم، شاهی خوبانم وەرە
«تاهیر» مەبە ئازوردە، زەمان عادەتی جەورە
دونیا کە هەموو ڕۆژێ ژنی بولهەوەسێکە.
لە ئاهم گەر بسووتێ ئاسمان باوەڕ بکەن ئەمشەو
ئێتر یاران، چ باکێکم لە سەردیی فەسڵی زستانە

حەقیقەتی عاشقی و شاعیری

عاشق لە بیرکردنەوەی عیشقی خۆیدا هەر بەشێک لە پەیڤی بۆ «هەستی حەقیقەت»ی زمان دەگێڕێتەوە، یان باوەڕی وایە ئەو تەنیا کەسێکە کە «حەقیقەت» ی مەعشووق دەبینێ و تایبەتمەندی و ناوازەییەکانی خۆیشی بە «حەقیقەت» دەبینێ کە بە داخەوە «مەعشووق» ، یان ئەم پرسە نازانێ، یان هاوکار نییە بۆ زانینی خۆی و بەرجەستەکردنی لە عاشقدا.

لە عیشقدا کەسی بەرانبەر، یان مەعشووق و بەردەنگ (مخاطب) دەبێتە سەرچاوەی بوون و نەبوون، زانین و نەزانین، یان ژوان و دابڕان. عاشق هەمیشە لە پەیڤینی ناوەکی و شیعری تەنیایی و ورتەورتی گۆرانیدا ئەوە دەڵێت «کە تەنیا من یار(ئەو) دەناسم، تەنیا منم کە بوونی ڕاستەقینەی ئەو بەیان دەکەم، یان دەینەخشێنم، هەرکاتێک من نەبم کێ ئەو دەناسێ، یان وەک گووتێ لە ئازارەکانی ڤارتەردا دەڵێ هەندێک جار من ناتوانم ئەو بناسم، یان بەرجەستەی بکەم، باشە کەسێکی دیکە چۆن دەتوانێ، چۆن دەوێرێ کە ئەوی خۆش بوێ، چونکە تەنیا منم کە ئەووم سەرتاپا، دڵسۆزانە خۆش دەوێ، من تەنیا ئەو دەناسم، جگە لەو هیچ لەم جیهانە هی من نییە!(٤)

دڵ نەخۆشی دەردی هیجرە، جانی جانانم وەرە
لەت لەتە جەرگ و هەناوم، ماهی تابانم وەرە
عیللەتی دەرد و شەفاکەم وا بە لێوی شەککەرت
مایەیی ژین و حەیاتم، دەرد و دەرمانم وەرە
ڕۆژێ ئەوەڵ بوو کە زانیم من ئەبێ دێوانە بم
ئاشقی تۆ، نەوعی مەجنوون، وا بە کێو و هەردەوە
من کە پشتوانی باڵا و بۆسەچینی کوڵمەتم
چی دەکەم ئاخر لە سەیری باخ و بەی، بەم دەردەوە
هەروەک قەوس و قەزەح با دەست لە گەردن دانیشین

تۆ بە سوخمەی ئاڵ و سەوز و من بە ڕەنگی زەردەوە
ئیلتماسی «تاهیر»ی بێچارە قەد سوودی نییە
تۆ کە دایم شەڕفرۆشی بەو دڵەی وەک بەردەوە.

* * *

گوڵ ئەگەر هات، خۆی موقابیل کا بە تۆ، لێی ناگرم
هەرزەگۆیە و بێ وەفایە، دولبەری بازارییە
لێم گەڕێن تەنیا نشینی کونجی غەم بم ئەی ڕەقیب
دەردەکەی من دەردی عەشقە و زۆر گران و سارییە
کە زوڵفی عاریزی پۆشی وتم یارەب چ سرێکە
لەلایێ زوڵمەتی کوفرە، لەلایێ نووری ئیمانە
مەکەن تیماری زەخمی جەرگی «تاهیر» ئەی تەبیب ئاخر
بزانن با، لە حەشرا ئەو شەهیدی تیری موژگانە

لە زۆربەی فەرهەنگەکانی دنیادا قسەیەکی نەریتی هەیە کە دەڵێن عیشق کوێرە، ئەم پەندە ڕاست نییە. عیشق چاو و دەروون و هەست و نەستی عاشق دەکاتەوە و ڕۆشنبینی پێ دەبەخشێ، یان هەروەک فرۆید دەڵێ «هەر کەسێک لە عیشقی خۆیدا گومانی هەبێ، دەبێ لە هەموو شتە ئاسایی و گرنگەکانی دیکەی ژیانیشی گومانی هەبێ. عاشق لە ڕەوشی عاشق بووندا هەموو ئەو شتانەی کە دنیا و خەڵکی تر بەڕاستی و بابەتی دەیناسن، ئەم بە وەهم و خەیاڵی دەناسێ، هەموو ئەو شتانەی کە دنیا و خەڵکی تر بە شێتی و خەیاڵ و هەڵە دەیناسن، ئەو بە ڕاستی و حەقیقەت دەیناسێ. لە قووڵترین قووڵایی ئەم فریوە هەستی حەقیقەت بەند پەیدا دەبێ، خۆ فریودانی عاشق دەبێتە بەشێک لە حەقیقەتی پەیڤ و شیعر و هەستەکانی ئەو هەستانەش هەرگیز ناگۆڕێن و لەناو ناچن و هەر بە نەمری دەمێننەوە، تەنانەت لە کاتی دابڕان و نەمانی عیشقیشدا، یان هەر لەو باوەڕەدا دەمێنێتەوە کە لە عیشقی سەودایی و دێوانەییشدا بەشێک لە حەقیقەتی واقیعی هەر دەبێ و دەمێنێتەوە.

قوربانی ڕوخت بم کە شکستی بە قەمەر دا
حەیرانی لەبت بم کە ڕەواجی بە شەککەر دا

دوالیزمی نێوان حەقیقەتی ڕوخ و لەبی مەعشووق لە بەرانبەر وەهم و فریوی (شکستی بەقەمەر دا) و (ڕەواجی بەشەککەر دا)دا دەبێتە حەقیقەتی عاشقی و شاعیری و زۆربەی حیکایەتی عیشقە مەزنەکان لە دەوری ئەم دوالیزمە دەست پێ دەکات و هەر لەم ناکۆکییەشدا نامێنێ، یان کۆتایی دێت.

ناوازەیی مەعشووق و تواناییەکانی شاعیری عاشق

عاشق بە پەیڕەوی و پشتیوانی لە لۆجیکێکی تایبەتی، ئەوی تر، یان مەعشووق وەک یەک «گشت» دەبینێ و لەهەمان کاتیشدا ئەم گشتە لە زەین و پەیڤی ئەودا بەتەواوی بەیان ناکرێت. کامڵ بوون، یان «گشت»بوونی مەحبووب لەلای عاشق دەبێتە زەمینە و هۆکاری دەربڕین و نووسینی جوانناسانە. شاعیر کە ستایش و وەسفی مەعشووق دەکات لەبەرئەوەیە کە بڕوای وایە یار ناوازە و کامڵ و گشتە و شانازیش بەوەوە دەکات کە ئەو وەسفی ئەو ناوازەییانە دەکات، یان خەیاڵی ئەوە دەکات کە بەرانبەر، یان یار دەیەوێت شاعیر عاشقی ئەو بێت، نەک تەنیا بە خاتری ئەم، یان ئەو تایبەتمەندییە، بەڵکو لەبەر هەموو شتێک. من تۆم خۆش دەوێ، لەبەر ئەم، یان ئەو شتە نییە، بەڵکو لەبەر ئەوەیە تۆ هەموو شتێکی. دەربڕین و نووسینی ئەم هەستە دەبێتە کار و پیشەی بەردەوامی عاشق و لەوەش زیاتر ئەگەر عاشق شاعیر بێت، دەبێتە ئەوەی کە عاشقی شاعیر وێڕای باس و خواستی جوانی و باشی مەعشووق، بڕوای دێتە سەر ئەوەی کە هیچ کەس وەک ئەم لەم پرسەدا لەسەر هەق و شایستە و ناوازە نییە.

بەسراوە بە زنجیری ئەلەم گەردنی شەوقم
مەشهوورە لەناو ئەهلی جیهان، شۆری جنوونم
دڵ مڵکی عەجەم، عەسکەری خەم، لەشکری سالار
وێرانی ئەکا ئاخری، بێ سوودە فسوونم
نموونەی ڕووی تۆیە ماهی تابان
نەزیری موی تۆیە ڕەنگی قەتران
لەشەکرباری لێوت بێ نەسیب بووم
بەڵێ، هەر تەنگ ڕۆژین ئەهلی عیرفان
بە ماچێکی دەبەخشم گەر کەرەم کات
جەمیعی خەرج و دەخڵی موڵکی بابان
برۆ و ڕوخسار و زوڵف و لێوی ئاڵت
شەو و ڕۆژ و هیلال و عیقد و مەرجان

بە خەمزەی چاوی مەخموری سیاهی، مەستی مەی کردین
بە ماچی لێوی موستەغنی لە ئەنواعی مەزەی کردین
بە هەوری پەرچەم و زوڵفی، ڕوخ و ئەبرۆی کە داپۆشی
لە شەوقی ڕوئیەتی بەدر و هیلالی یەک شەوەی کردین
ئەگەرچی کوشتنی خۆ، قابیض الارواحی موژگانی
بە قانوونی مەسیحایی، بە خەندەی لێوی حەی کردین.

کەس نییە سابت قەدەم وەک من لە داوی عەشقدا
بۆ سوپاهی غەمزەکانت مەردی مەیدانم وەرە
گەر دەپرسی حاڵەتی من بۆ فیراقت پێت بڵێم؟
هەروەک تاهیر هەمیشە دیدە گریانم وەرە

لە ئەوین و شیعری شاعیری عاشقدا هیچ تایبەتمەندی و سیفەتێکی خۆی و مەحبووب زیادە نین، بەڵکو هەموو شتێک دەبێتە پەیڤینی عیشق و فەزای شیعری. هەموو شتێک، یان ڕووداوێک، یان تایبەتمەندییەکی مەعشووق دەبێتە هۆکاری پابەندبوونی زیاتری شاعیری عاشق. ئەم ستایش و شانازییەی عاشق بۆ مەعشووق کە هەمیشە لە پەیڤین و سرووداندنایە، جێگایەک، یان نەخشێک بۆ مەحبووبیش دەنەخشێنێ کە ئەویش ئەوەیە بیر و ئیشتیاقی تایبەتی ئەو (بەهەر جۆرێک بێت) دەبێتە بەشێک لە دەقی شیعری و پەیڤینی عاشقانە.

دڵبەرەی قەد عەرعەرەی بێ ڕەحمەکەی بەدبەختەکەم
دڵ ڕفێنەی شۆخەکەی بێ عەهد و پەیمانم وەرە
نازەنینەی سوخمە ئاڵەی دیدە مەستەی کە چ کولا
گوڵعوزارەی شۆخ و شەنگەی، شاهی خوبانم وەرە

لە شیعری تاهیر بەگدا هەموو تایبەتمەندی و ڕەهەند و ڕووداوێکی خۆی، یان هەر دیدگا و ڕوانینێکی خۆی و هەست و بیری بەرانبەر بە مەحبووب دەبێتە شیعر و سووتان و دڵسۆزی و ئیشتیاق و دەربەدەری و هەموو شتێک لەگەڵ زانایی و شاعیری و مەردی و ئامادەیی لەناو شیعری ئەودا شەپۆل دەدەن، بەمەش تاهیربەگ توانیویەتی دوالیزمێک لە ڕەهەندو تایبەتمەندی خۆی و مەحبووب بکاتە ئەو شیعرە جوانانەی کە کورد پێی شادو خەنی بووە.

خانە وێرانم لە دووریت، ڕەهزەنی ئیمان و دڵ
زینەتی بەزم و سروورم، شەمعی دیوانم وەرە
چونکە سایەی چەتری زوڵفت دوور لە فەرقی فەرقمە
سینە پڕ خوێن و زوخاوم، دڵ پەرێشانم وەرە
گەر دەزانی چەند پەشێوە حاڵەکەم بۆ دیدەنت
سەد ئەوەندەی زوڵفەکانت دڵ پەرێشانم وەرە
لوتف و تانەی تۆ لەلای من هەردوو یەک ڕەحمەتە
کەعبە کە چ نابێ، لەبەر لۆمەی ڕەقیبانم وەرە
سورەتی باڵات بە دایم نەفشی قەلبی زارمە
هەروەک مەجنون لە ئەشقت دیدە گریانم وەرە

شاعیر و عاشق لە خەڵوەتی نووسین و یادەوەری خۆیدا هەمیشە لە ڕەوشی چالاکی و وزەدایە، هەر کارێک بیکات بەشێکە لە بوون و مانای عیشق، هەر بۆیەش بەرگەی ئەم هەموو ئاهونالێنە دەگرێت و ژیانیشی پڕە لە داهێنان و جوانکاری، تەنانەت غەم و شکست و دابڕانیش دەکاتە بەشێک لە داهێنان و جوانکاری شیعری و پەیڤینی عیشقی. گلەیی و شانازی و غەمگینی و خۆشی و هەموو ژیانی ڕۆژانەش دەبێتە، یان دەیکاتە شیعر و ئەوین و داهێنان. لەم پرسەدا شاعیری عاشق پەیڕەوی لە دوو لۆجیکی خۆی دەکات کە بێ گومان ئەم دوو لۆجیکە دەبنە ڕوانگە و بیرکردنەوەی گشتی ئەو بۆ هەموو شتێک نەک تەنیا بۆ شیعر و عیشق.

دەزانی بۆچی مەسروورم، ئیشارەی کردمێ دولبەر
وتی حازر بە بۆ کوشتن بەیانی جەژنی قوربانە
بۆ باری خەمت گەر بەدەنم سستە مەرەنجە
پێکراوی موژەی تۆیە نە کوژراوی تفەنگە
زەمانە بەزمی ڕەندانە بدە ساقی بە پەیمانە
لەبەر تەعزیەی مەیخانە بڵێن پیری موغان بابێ
ئەلا ئەی ئاشقی مەدهۆش وەک «تاهیر» مەبە خامۆش
لەبەر سۆزی دڵی پڕ جۆش، نەوایی موتریبان بابێ
شەوم وەک ڕۆژی ڕووناکە لە شوعلەی ڕوومەتی ئاڵت
بەڵێ یەکبارە با ون بێ، لە ماهی ئاسمانم چی
بە نەیرەنگی فەلەک جانا لەدڵما دەرنەچوو میهرت
کە من یەک ڕەنگ و یەک نەوعم لە تەبدیلی زەمانم چی
بە من قەت نادرێ تەفسیری ئایاتی سەری کوڵمت
گرانە «تاهیرا» بۆ من لە تەعریف و بەیانم چی
من بە سەد مینەت لە نەحلی لێوی خۆم ئەخۆم
تۆ بە شاگردی دوکانی مەروەقەو نانم ئەکەی
من بە تەختی خوسرەو جامی جیهانی تێ ئەگەم
تۆ بە مەئموور و ئیعانەی دۆم و خەراتم ئەکەی(٥)

سەرچاوەکان:
١- صدای شعر امروز، گزینش، احمد منطقی و بهمن مهابادی، انتشارات تلاش، چاپ هفتم، ١٣٧٨، ل١٤.
٢- هـ.س.پ. ل ١٦.
٣- رولان بارت، سخن عاشق، ترجمەی پیام یزدانجو، نشر مرکز چاپ اول ١٣٨٣، ل ١٠٥.
٤- هـ.س.پ. ل٣٠١.
٥- دیوانی تاهیر بەگی جاف کۆکردنەوەو ئامادەکردنی حەسەن گۆران، چاپی دووەم، دەزگای ڕۆشنبیری گۆران، ٢٧١١. هەموو شیعرەکانی تاهیربەگ لەم لێکۆڵینەوەیەدا لەم سەرچاوەیە وەرگیراون.